

Η ΑΡΠΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΣΕΦΟΝΗΣ

ὕπὸ ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΠΑΓΑΝΕΛΗ.

Ἐξηντλημένη κατέπεσε παρὰ τὸν λίθον φρέατός τινος προβεβηκυῖα γυνή, πενιχρὰ φέρουσα ἱμάτια. Ἐφαίνετο κατὰ σκοπὸς. Ρυτίδες βαθεῖαι ἠδ' ἰσχυροὶ τὸ περίλυπον πρόσωπόν της· τὸ βλέμμα της ἦτο βαθύ καὶ αὐστηρόν, διὰ δὲ τῆς συννοίας ἥτις εὐκρινῶς διεγράφετο ἐπὶ τῆς στυγνῆς ὄψεως τῆς ἀγνώστου, διέκρινέ τις τὴν βίαν θλίψεως καὶ ὀργῆς, ἀτελῶς χαλινουμένης, καὶ ἡ ὁρμή τῆς ὁποίας περιοδικῶς ἐξερχέτο διὰ τοῦ ἀπειλητικοῦ βλέμματος, δίκην κρατῆρος, ἀφ' οὗ ἀνακουφίζονται τὰ μυκώμενα ἔγκατα κοχλαζόντων ἡφαιστείων. Τὴν ἐξελάμβανε τις ἐπαίτιδα, καὶ ἐν τούτοις ἔκφρασιν θείας μεγαλειότητος ἐνέφαινε ἡ ἀπειρηκυῖα ἐκείνη μορφή, αἰσθημα δὲ δέους ἀγνώστου καὶ μυστηριώδους συν-εἶχεν ἀνεξηγήτως τοὺς παρερχομένους τὴν κώμην τῆς Ἐλευσίνος, καὶ ἀτενίζοντας τὴν μελαγχολικὴν γραῖαν, ἥς σιωπηλότατα ἦσαν τὰ χεῖλη, πρὸς τὴν γῆν κεκλιμένοι οἱ ὀφθαλμοί, καὶ πένθιμος ἀπολύτως ἡ ἔκφρασις.

*

Ἀμφορεῖς φέρουσαι ἐπὶ τῆς κεφαλῆς προσῆλθον μετὰ μικρὸν νὰ ὑδρευθῶσιν ἀπὸ τοῦ φρέατος αἱ θυγατέρες τοῦ Κελεοῦ. Ἐνητένισαν τὴν ἀγέλαστον γραῖαν, ὥκτειραν αὐτὴν καὶ τὴν φαινομένην δυστυχίαν της, καὶ συμπαθήσασαι εἰς τὸ σιωπηλὸν ἐκεῖνο ἄλγος, τὸ τοσοῦτον πειστικὸν καὶ τοσοῦτον εὐγλωττον ἐν τῇ σιωπῇ αὐτοῦ, προσῆλθον παρὰ τῇ ξένῃ προσφέρουσαι φιλοξενίαν εἰς τὰ δώματα τοῦ πατρὸς των Κελεοῦ, βασιλέως τῆς Ἐλευσίνος. Ἐδέχθη, σιωπηλῶς κατανεύσασα, ἡ περίλυπος γραῖα, καὶ ἐγερωθεῖσα ἠκολούθησε μελαγχολικῇ τὰς θυγατέρας τοῦ Κελεοῦ. Ὁ κόσμος οὐδαμῶς ἐφαίνετο ἀπασχολῶν τὴν μυστηριώδη ὁδοιπόρον. Ἠκολούθει μηχανικῶς τὰς νεαρὰς ὁδηγούς της, βεβυθισμένη πάντοτε εἰς λογισμούς, καὶ σπανιότατα ἀποσπῶσα ἀπὸ τοῦ ἐδάφους τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς, ὅπως θεωρήσῃ ἀδιαφόρως τοὺς ἀγροὺς δι' ὧν διήρχοντο. „Ἀδελφή“ εἶπε χαμηλοφώνως ἡ νεωτέρα κόρη τοῦ Κελεοῦ πρὸς τὴν πρεσβυτέραν ἀδελφήν της ἀποστραφεῖσα. „Ἐὰν δὲν ἦτο οὕτω πενιχρῶς ἐνδεδυμένη ἡ ξένη, καὶ δὲν ἐφαίνετο κύπτουσα ὑπὸ τὸ βάρος δυστυχίματος φόβου, θὰ ἐνόμιζον ὅτι δὲν εἶναι θνητή. Ἰδέ, ἀδελφή, πῶς βαδίζει. Ὅσάκις τὸ βλέμμα σου συμπέσῃ νὰ συναντήσῃ τὸ ἰδικόν της, δὲν νομίζεις ὅτι ἀκτὺς μυστηριώδους σελαιγίξει ἐντὸς τοῦ ὀφθαλμοῦ, καὶ πῦρ ἀνεξήγητον, μὴ ἀποσβεσθὲν ὑπὸ τῶν δακρύων, αἵτινα πολλὰ θὰ ἔρρευσαν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν της, λάμπει εἰσέτι δι' αἴγλης θείας ἐντὸς τῆς κόρης τῶν ὀφθαλμῶν;“ Ὁρμητικῶς ἀνύψωσε τὴν κεφαλὴν ἡ ἀγνώστου εὐθὺς ὡς ἤκουσε τὴν λέξιν κόρη. Τὸ λιπόσαρκον στῆθος τῆς αἰγώθη, καὶ στεναγμὸς βαθύς, ἀνελθὼν ἀπὸ τοῦ βαθύς τῆς καρδίας της, ἐξῆλθε διὰ τῶν ὠχρῶν χειλέων τοῦ ἀφώνου στόματός της. Ἐκκλινεν ἐν τούτοις καὶ πάλιν πρὸς τὴν γῆν, καὶ σιωπηλῶς ἠκολούθει τὰς δύο παρθένους βεβυθισμένη πάντοτε εἰς ἀτελευτήτους καὶ ἀλγεινούς λογισμούς. „Ἀδελφὴ μου“ ἀπήντησεν ἡ πρεσβυτέρα κόρη τοῦ Κελεοῦ, „δὲν ἤθελον νὰ σοι ἐκφράσω πρώτη τὰς σκέψεις μου, ὅπως μὴ πτοήσω τὴν ἀπειρον καὶ τρυφερὰν νεότητά σου. Ἀλλ' ἀφοῦ καὶ ἐπὶ σὲ ἐπεφοίτησεν ὁ αὐτὸς λογισμὸς, σοὶ λέγω ὅτι ἀληθῶς ἡ γραῖα μοι φαίνεται παράδοξος, καί, μὰ τὸν Δία, ἴσως εἶναι θεὰ τις κατελθοῦσα εἰς τὴν γῆν ὅπως δοκιμάσῃ τὴν φιλοξενίαν τῶν ἀνθρώπων.“

„Πάσχουσι λοιπὸν καὶ οἱ θεοί, ὑπόκεινται εἰς τὸ γῆρας, καὶ εἰς τὰς πικρίας τῆς ζωῆς;“ διέκοψε γοργῶς τὴν πρεσβυτέραν τῆς ἀδελφῆς ἡ νεωτέρα κόρη τοῦ Κελεοῦ. „Ἰδέ τὴν, ἀδελφή, πῶς φαίνεται ἀλγοῦσα, πῶς κινεῖ τὸν οἶκτον, καὶ ἐμπνέει θλίψιν ἡ δυστυχία! Ἀδύνατον νὰ ἦναι θεά. Τί θὰ διέφερον τότε οἱ Ἀθάνατοι ἀπὸ τοῦς θνητοὺς ἡμᾶς, ἐὰν ἐγήρασκον καὶ ἐκεῖνοι, καὶ ἐὰν ἡ ὀδύνη ἦτο ἐπίσης ὁ κληῖρος τῆς ἀθανάτου αὐτῶν ζωῆς; Ἀφοῦ, ἐπακούοντες οἱ θεοί, παρέχουσιν εἰς τοὺς ἀνθρώπους ἀνακούφισιν τῶν πόνων, βεβαίως δὲν εἶναι δυνατόν νὰ στερῶνται τῆς δυνάμεως νὰ χρησιμοποιοῦσιν ὑπὲρ ἑαυτῶν τὸ σωτήριο καὶ γλυκὺ φάρμακον, ὅπερ, οἰκτεῖροντες τὰς δυστυχίας μας, παρέχουσιν ἐνίοτε εἰς ἡμᾶς. Καὶ ὅμως, ἀδελφή, ἀνησυχία τις μὲ κατέχει. Δὲν ἐνθυμοῦμαι ποτέ νὰ ἡσθάνθην τὴν ἐντύπωσιν ἥτις μὲ κατέλαβεν εὐθὺς ὡς εἶδον τὸ πρῶτον καθήμενὴν παρὰ τὸ φρέαρ τὴν στρυφνὴν ταύτην γραῖαν. Πρέπει νὰ εἰπῶμεν τοὺς φόβους μας εἰς τὸν πατέρα μας! Εἶναι σοφός, καί, καθὼς βεβαιοῦσιν οἱ ἱερεῖς, ἀγαπάται μεγάλως ὑπὸ τῶν θεῶν. Ὅα μᾶς ἐξηγήσῃ ἐκεῖνος τὸ μυστήριον.“

*

Ἐφθασαν εἰς τὴν θύραν τοῦ οἴκου τοῦ Κελεοῦ. Ἡ γραῖα παρέμεινε ἔξω, αἱ δὲ θυγατέρες τοῦ ἀνακτος τῆς Ἐλευσίνος, διαβάσαι τὸν οὐδὸν, ἀπέβηκαν τοὺς πλήρεις ὕδατος ἀμφορεῖς, καὶ σπεύσασαι, ἀνεζήτησαν τὸν πατέρα αὐτῶν Κελεὸν καὶ τὴν μητέρα Μετάνειραν. Μελαγχολικῇ ὅπως πάντοτε, ἴστατο ἔξω ἡ ξένη. Προσεκτικῶς ἠρεῦνα τὰς διερχομένας ἐκεῖθεν γυναῖκας, ἀναπηδῶσα βιαίως ὁσάκις διέκρινε νέαν κόρην, ἐρευνῶσα μετὰ προσοχῆς τὸ πρόσωπον τῶν νεαρῶν παρθένων ἰδίως, ὅσαι διήρχοντο τὴν ὥραν ἐκείνην ἔξωθεν τοῦ οἴκου τοῦ Κελεοῦ. Εἰς πᾶσαν ματαίαν ἐρευναν ἐστέναιζε πικρῶς ἡ γραῖα, καὶ ἐπανερχομένη ἐκάθητο περιλύπως ἐπὶ πρέμνου τινὸς ἐρριμένου παρὰ τὴν εἴσοδον τοῦ οἴκου τοῦ Κελεοῦ. Ἐν τούτοις ὁ ἀνάξ τῆς Ἐλευσίνος, ὑπὲρ τῆς συζύγου καὶ τῶν θυγατέρων ἀκολουθούμενος, ἐπιφαίνεται εἰς τὸν οὐδὸν. Αἱ θυγατέρες του δεικνύουσιν αὐτῷ τὴν γραῖαν στηρίζουσαν εἰς τὰς χεῖρας αὐτῆς τὴν ἀφηρημένην κεφαλὴν, καὶ εἰς σκέψεις λυπηρὰς βεβυθισμένην. „Ξένη“, φωνεῖ ὁ Κελεός, „καλῶς ἦλθες!“ „Ὁ οἶκός μας εἶναι οἶκός σου. Εἰσελθε ἐντός, ὅπως, λουομένη ἀναπαύσῃς μικρὸν τὸ τῶ σῶμά σου, καὶ παρὰ τὴν τράπεζαν τοῦ Κελεοῦ κατασιγάσῃς τὴν πείνάν σου. Εἰς τὸν βωμὸν τοῦ ξενίου Διὸς παχὺν θὰ θύσωμεν βοῦν, ἐορτάζοντες τὴν ἀφίξίν σου. Εὐπρόσδεκτος θὰ ἀνέλθῃ εἰς τὸν Ὀλυμπον ἡ κνίσσα τῶν ἐντοσθίων τοῦ θύματος. Τὰ νῶτα τοῦ πίνος βοῦ θὰ διανείμωμεν ὁμοῦ, καὶ εἰς δαῖτά εὐτυχῇ θὰ καθήσωμεν εἶτα. Οἱ Ἀθάνατοι ἐπιτάσσουσι νὰ συμπαθῶμεν καὶ νὰ περιποιώμεθα τοὺς ξένους. Ταχεῖα ἐντός τοῦ οἴκου τοῦ Κελεοῦ εἰσελθε, ξένη, φίλη καὶ προστατευομένη τοῦ Διὸς. Εἶθε εἰς τοῦ οἴκου μου τὸν οὐδὸν νὰ ἀφήσῃς τὴν θλίψιν, τὴν καίριαν καὶ βαθυτάτην βλέπω εἰς τὸ πρόσωπόν σου.“

*

Φιλοστόργως ἐδεξιώθη τὴν γραῖαν ὁ ἀνάξ τῆς Ἐλευσίνος καὶ ἡ οἰκογένειά του. Πρᾶγμα παράδοξον! Εἰς μειδίαμα ἀστραπιαῖον διηνοιχθὲν τὸ τεθλιμμένον χεῖλος τῆς ξένης. Ἐξεπλάγη καὶ αὕτη, καὶ οἶονεὶ μετανοήσασα ἐπανεπέσε βαθύ-

Η ΑΡΠΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΣΕΦΟΝΗΣ.

Εἰκὼν ὑπὸ Paul Schobelt.

τερον εἰς τὴν στουγνὴν καὶ ἀκαμπτον μελαγχολίαν τῆς. Τίς ἦτο; πόθεν ἤρχετο; τί ἐζήτει; καὶ ποῦ ἀπῆρχετο οὐδεὶς ἐγνώριζε, ἀλλὰ καὶ οὐδεὶς ἠρώτησε! Τὸν πενιχρὸν πέπλον ἀνασύρουσα ἔτρεχεν ἀπὸ πρωῒας ἢ περίλυπος γραῖα εἰς τοὺς ἀγροὺς ἐξετάζουσα μετὰ προσοχῆς τὰ χωρία καὶ τοὺς διαβάτας καὶ τὴν ἐσπέραν περιαλγεστέρα ἐπανήρχετο εἰς τὰ δώματα τοῦ Κελεοῦ, καὶ συνεχῶς, ἀρνούμενη νὰ γευθῇ τι δι' ὅλης τῆς ἡμέρας, νῆστις ἀπεσύρετο, πάντοτε σκυθρωπή, ὅπως ἀναζητήσῃ, ματαίως ἴσως, τὴν ἀμφίβολον λήθην τοῦ ὕπνου. Ἀλγοῦσα ἐξήρχετο τὴν πρωῒαν, ἀπελπισ ἐπανήρχετο τὴν ἐσπέραν! Ἡμέραν τινὰ ἐπανῆλθεν ἀργότερον. Ἐφάνετο σφόδρα ἐξωργισμένη. Τὰ ὠχρὰ χεῖλη τῆς ἔτρεμον σπασμωδικῶς· ὁ λιχανὸς τῆς δεξιᾶς τῆς, τεταμένος, ἐκινεῖτο ἀπειλητικῶς, καὶ πλήρης ὀργῆς καὶ πάθους ἐκυλινδοῦντο τῶν ὀμμάτων τῆς οἱ βολβοί. Ὁ Κελεὸς ἐφοβήθη, καὶ αἱ θυγατέρες του περίτρομοι ἔσπευσαν ν' ἀποκρυβῶσιν εἰς τὰ δώματα τῆς μητρὸς των Μετανείρας. Ἀνεξήγητος δυσφορία ἐπεκάθησεν ἐπὶ τὰς ψυχὰς τῶν ὑπήκων τοῦ ἀνακτος Κελεοῦ. Ἡ Ἐλευσίς πᾶσα ἔπασχε, καὶ τὰ δένδρα αὐτὰ ἀκατανόητως καὶ παραδύζως ἤρξαντο αἴφνης φυλλορροοῦντα. Περιδεῖς ἀπεσύρθησαν εἰς ὕπνον ὁ ἄρχων καὶ οἱ ὑπήκοοι. Ἀνησυχία ἀόριστος ἐπέβη τοῦ λαοῦ τὴν ψυχὴν· ἠσθάνοντο πάντες, ὅτι ἑκτακτὸν τι συνέβη ἢ ἐκυφορεῖτο, ἀλλ' οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ μαντεύσῃ ἢ νὰ ἐξηγήσῃ τί. Τὴν ἐπαύριον ἐνωρίτερον τοῦ συνήθους ἐξῆλθεν ἡ γραῖα ἀπὸ τοῦ οἴκου τοῦ Κελεοῦ. Ἐφάνετο αὖπνος, ἦτο ὀργίλη, καὶ ἡ στουγνὴ φυσιογνωμία τῆς εἶχεν ἀποβῇ στουγνότερα. Ὅτε, μικρὸν μετὰ τὴν ἐξοδὸν τῆς γραίης, ἐξῆλθον ἀπὸ τῶν καλυβῶν των οἱ κάτοικοι τῆς Ἐλευσίως, ἔμεινον κατάπληκτοι ἰδόντες νεκρὰν πρὸ αὐτῶν τὴν φύσιν, ξηρὰ τὰ δένδρα τοῦ δάσους, ξηροὺς τοὺς θάμνους, καὶ νεκρωθεῖσαν ἐντελῶς τὴν χθὲς ἔτι πλουσίαν βλάστησιν τῆς γῆς. Τὰ πτηνὰ δὲν ἐκελάδουν, ἀλλὰ μὲ συνεσταλμένας τὰς πτέρυγας ἐπεκάθηντο πενθίμως ἐπὶ τῶν ξηραθέντων κλάδων ἐν σιωπῇ βλέποντα τὸν ἀνατέλλοντα Φῶβον! Ἐμφοβοὶ οἱ κάτοικοι προσῆλθον εἰς τὸν Κελεόν, ζητοῦντες τοῦ μυστηρίου τὴν ἐξήγησιν. Τὸ πῦρ τῶν βωμῶν ἀνῆφθη, αἰθέρας ἔθυσαν θυσίας οἱ κάτοικοι, εὐχόμενοι εἰς τοὺς Ἀθανάτους νὰ ἐπιβλέψωσι συμπαδῶς ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ τοὺς ἀνθρώπους. Τὴν ἐσπέραν ἐκείνην ἡ γραῖα δὲν ἦλθεν εἰς τοῦ Κελεοῦ. Ἀνέτειλεν ἡ πρωῒα, ἐπῆλθεν ἡ ἐσπέρα, ἐπεφάνη καὶ ἡ ἄλλη Αὐγὴ, ἀλλ' ἡ γραῖα οὐδαμοῦ τῆς Ἐλευσίως ἐθεάθη. Ὁ Κελεὸς καὶ ἡ οἰκογένειά του ἦτο ἀνήσυχος. Συνεδύζον τὸ ἀπροσδύκτον φαινόμενον τῆς φύσεως, πρὸς τὴν ἀνεξήγητον ἀφάνειαν τῆς γραίης, καὶ φόβος μυστηριώδης κατελάμβανε τὰς ψυχὰς των. „Βεβαίως θεὰ τις θὰ κρύπτεται ὑπὸ τὸ σχῆμα τῆς γυναικὸς ταύτης“ ἔλεγεν ὁ Κελεὸς καὶ ὁ λαὸς του. Καὶ πυκνότερα τότε ἀνῆρχετο πρὸς τὸν οὐρανὸν ἡ κνίσσα τῶν θυσιῶν, δαφνίως ἐπιπτον τὰ σφάγια ὑπὸ τὴν μάχαιραν τοῦ θύτου, καὶ ζωηρότερον ἔλαμπεν εἰς τὸν βωμὸν τὸ πῦρ τῆς θυσίας. Οἱ ἱεροφάνται, ἱλαστήριον ἀντλοῦντες ὕδωρ ἀπὸ τῆς καθαρωτέρας πηγῆς, ἔρριπον τὴν πόλιν καὶ τοὺς ἀγρούς, εὐχόμενοι εἰς τὸν Δία νὰ ἐλεήσῃ τοὺς ἐντρίμους βροτοὺς.

*

Ἐν τούτοις ἡ ἀφορία τῆς γῆς ἐπετεινέτο. Οἱ ἀγροὶ εἶχον ἀποβάλλει τὴν χλοερὰν στολὴν των, καὶ τὰ δένδρα τὰ πράσινα φύλλα των. Αἱ βάλανοι εἶχον ἐξαφανισθῇ, ὁ χόρτος τῶν λειμῶνων ἐξηράνθη ἐντελῶς, καὶ πῆνα φρικτὴ ἤρξατο μαστίζουσα τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὰ ποίμνια. Οἱ βωμοὶ τῶν

ν ἔμενον ἄνευ θυσίας. Οἱ παχεῖς ἀμνοὶ καὶ οἱ βόες ἦσαν λιπύσαρκοι, καὶ ἀφοῦ εἶχον ἀναζητήσει ματαίως ν' ἔχρτον, ὅπως χορτάσωσι τὴν πείναν των, ἐπιπτον χαμαὶ θνήσκοντες ἐξ ἀσιτίας. Ἡ σὰρξ αὐτῶν, ὡς θνησιμαίων, οὔτε εἰς θυσίαν τῶν θεῶν, οὔτε εἰς τροφήν τῶν ἀνθρώπων ἠδύνατο νὰ χρησιμεύσῃ. Προφανῶς οἱ θεοὶ εἶχον ὀργισθῇ κατὰ τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὡς μέσον καταστροφῆς τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ἐξέλεξαν τὴν ἀφορίαν τῆς γῆς. Ἀπὸ τοῦ ὕψους τοῦ φαεινοῦ Ὀλύμπου εἶδεν ὁ Ζεὺς καὶ ἥκτειρε τὰς δυστυχίας τῶν θνητῶν. Τῶν θυσιῶν ἡ κνίσσα δὲν ἔτερπε πλέον τὴν ὀσφρησίν του καὶ ἐσβεσμένοι ἐντελῶς ἀπέμειναν τῶν ἄλλων θεῶν καὶ θεαινῶν οἱ ἐπίγειοι βωμοί. Δυσφοροῦντες προσῆλθον τότε παρὰ τὸν θρόνον τοῦ νεφεληγερέτου πατρὸς οἱ Ἀθάνατοι, παραπονούμενοὶ διὰ τὴν ἐγκατάλειψιν καὶ τὴν ῥαθυμίαν τῶν θνητῶν. Ἡ Δήμητρα μόνη δὲν εἶχε προσέλθει, μόνη αὐτὴ ἀπὸ μακροῦ ἤδη χρόνου δὲν εἶχε φανῇ εἰς τοῦ Ὀλύμπου τὰς ἀκρωτεῖας, οὐδὲ μετὰσχει τῶν τελετῶν καὶ τῶν δειπνῶν αὐτῶν οἱ Ἀθάνατοι ἐτέλουν εἰς τὰ χρυσὰ δώματά των. Ἐνόησεν ὁ Ζεὺς τὴν αἰτίαν τῆς ἀφορίας, καὶ καλέσας τὸν Ἑρμῆν διέταξεν αὐτὸν νὰ κατέλθῃ εἰς τὴν γῆν, νὰ ἀναζητήσῃ πανταχοῦ τὴν Δήμητραν, καὶ νὰ παρακαλέσῃ αὐτὴν νὰ ἀποδώσῃ τὴν γονιμότητα εἰς τὴν γῆν, ἀποδίδουσα τὴν κνίσσαν τῶν θυσιῶν εἰς τοὺς θεοὺς, καὶ τὴν τροφήν εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Τῶν πεδίλων τὰς πτέρυγας κινήσας ὁ Ἀργειφόντης, ἔσχισε ταχὺς τὸν ὀρίζοντα. Ἐφθασεν εἰς τὴν Ἐλευσίνα, ἀνεζήτησε τὴν Δήμητραν ἀλλὰ μὴ εὐρὼν αὐτὴν ἐπῆδησεν εἰς τὴν Πελοπόννησον, καὶ ἀπὸ τοῦ Ἰσθμοῦ δι' ἐνὸς ἁλματος ἐφθασεν εἰς τὴν πατρίδα τοῦ Κυλλήνην, ἐπὶ τῆς ὑψηλοτέρας κορυφῆς τῆς ὁποίας ἔσθι ἐπισκοπῶν τὰ πέριξ. Ἡ πονηρὰ φυσιογνωμία του ἐφαιδρύνθη. Ὑψώθη μετέωρος, καὶ μετ' ὀλίγον ἐφθασεν εἰς τὸ Λύκαιον ὄρος, ἀπὸ τῆς κορυφῆς τοῦ ὁποίου ἔσθι πάλιν ἐπισκοπῶν. Ὑψώθη καὶ πάλιν, καὶ καταπτάς εἰς τὸ Ἐλαίον ὄρος εὗρε τὸν Πᾶνα συρίζοντα τὸν αὐλόν. Ἠρώτησε τὸν τραγύποδα θεὸν ἔὰν εἶδῃ που τὴν Δήμητραν, ἢ ἔὰν δύναται νὰ δώσῃ εἰδήσιν τινα περὶ τῆς θεᾶς. Ὁ Πᾶν ἔδειξεν εἰς τὸν Ἑρμῆν μέλιν τι ἄντρον εἰς κρημνώδη ὄχθην τῆς Νέσδας χαῖνον, ἀπρόσιτον ὅλως καὶ φοβερὸν τὴν θεάν. „Ἐκεῖ εὐρίσκεται ἡ Δήμητρα“ εἶπεν ὁ Πᾶν εἰς τὸν Ἑρμῆν. „Ἐκεῖ ἀπελθε“, καὶ ἐπανελάβε τὸν αὐλόν. Σαρκαστικῶς μειδιάσας, καὶ ὑπόδρα θεωρήσας τὸν τραγύποδα Πᾶνα ὑψώθη ἐκ νέου ὁ Ἑρμῆς, καὶ ἐκκεῖνος ἐφθασεν εἰς τοῦ μελανοῦ σπηλαίου τὴν εἰσοδόν.

*

Ἀφοβος ἐχώρησεν ἐντός. Μὲ μέλανα πέπλον κεκαλυμμένην, καὶ καθημένην ἐπὶ βράχου ὕγρου εἰς τὸ ζοφερόν ἐκεῖνο ἄντρον εὗρεν ὁ Ἑρμῆς τὴν Δήμητραν. Ἡ ὀργὴ καὶ ἡ ἀπελπισία ἐφαίνοντο εἰς τὸ πρόσωπόν της. Ἡσύχως ἐπλησίασεν ὁ Ἑρμῆς, καὶ προσφωνήσας τὴν τεθλιμμένην θεάν, ἀνεκοίνωσεν εἰς αὐτὴν τὴν ἐντολὴν τοῦ Διός. „Ἡ ἀφορία τῆς γῆς εἶναι ἔργον σου“ εἶπεν ὁ υἱὸς τῆς Μαίας. „Οὐδεὶς, ἐκτός σου, δύναται τι ἐπὶ τῆς γῆς καὶ τῶν προϊόντων της. Ἀπόδος τὴν εὐφορίαν εἰς τοὺς ἀγρούς, ἐπαναφέρουσα τὴν εἰρήνην εἰς τὸν διαταραχθέντα Ὀλύμπον, καὶ προλαμβάνουσα τὸν ἐπικείμενον πρόωρον θάνατον τῶν βροτῶν. Εἶναι τοῦτο τὸ θέλημα τοῦ Διός.“ Ὀργίλως ἀνεπήδησεν ἡ Δήμητρα. „Φύγε ἐν τάχει, μιανέ, ἀνέκραξε. Μοὶ εἶσε μισφτός, ὅπως καὶ οἱ ἄλλοι τοῦ Ὀλύμπου Ἀθάνατοι. Ἐγὼ κατεδίκασα εἰς ἀφορίαν τὴν γῆν, καὶ εἶθε νὰ ἠδυνάμην νὰ

καταδικάσω εἰς μαρασμὸν καὶ ἐξορίαν ἐξευτελιστικὴν τὸν ἄστοργον πατέρα σου, καὶ τοὺς λοιποὺς τοῦ Ὀλύμπου ἐγωῖστας. Ἀναίσθητοι εἰς τὸ ἄλγος καρδίας μητρικῆς εἶδον ἀδιαφόρως τὴν Πότνιαν Δήμητραν, τὴν ζωοφόρον θεάν, ἐγκαταλείψασαν τὸν Ὀλύμπον, πλανωμένην εἰς τὴν γῆν καὶ ζητοῦσαν πανταχοῦ τὴν θυγατέρα της. Ἡδύνατό τις νὰ ἀρπάσῃ τὴν Περσεφόνην μου, ἄνευ τῆς ἀδείας τῶν θεῶν; Αὐτοὶ εἶναι οἱ αὐτουργοὶ καὶ οἱ συνεργοὶ ἐνταυτῷ. Παρεῖδον ἐμέ, θεὰν ἀθάνατον, ἔπως καὶ ἐκεῖνοι, ἀλλὰ πλείτερον ἐκείνων εὐεργέτιδα, περιπλανωμένην καὶ πενθοῦσαν πανταχοῦ τὸ ἀρπαγὲν τέκνον μου, καὶ ἀντὶ νὰ συμπαθήσωσιν εἰς τὴν δυστυχίαν μου, καὶ νὰ συντρέξωσιν οὐχὶ τὴν ἀθάνατον θεάν ἀλλὰ τὴν ἀπορρανιζομένην μητέρα, ἔχαιρον ἴσως οἱ κακοὶ, ἐντρυφῶντες εἰς τὴν κνίσσαν τῶν θυσιῶν, ὥς οἱ θνητοὶ ἔθουσιν εἰς αὐτούς. Ἄς ἀπολαύσωσιν ἤδη θυσίας! Οὐδὲν ἢ γῆ θὰ ἀναδώσῃ ἐφεξῆς, ἀφοῦ τὴν κατηράσθην. Σβεστοὶ θὰ μείνωσι τῶν θεῶν οἱ βωμοί. Τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων θὰ ἐξαφανισθῇ, καὶ οἱ ἀκόλαστοι τοῦ Ὀλύμπου οὐδὲν θὰ δύνανται πλέον νὰ θηρεύσωσιν εἰς τὴν γῆν ταύτην, ἣν, καίτοι Ὀλύμπιοι, δὲν ἀπαξιοῦσιν ἐντοῦτοις Εἰς κόρακας ἀπελθε αὐτοστιγμαί, καὶ τὴν ἀπάντησίν μου ταύτην εἰπὲ εἰς τὸν Δία. Ἡ ὀργισμένη καὶ κόρης ὄρφανὴ Δήμητρα τὴν ἀπειλὴν ταύτην ρίπτει κατὰ τοῦ προσώπου τῶν ἀθανάτων.“

*

Ἐφοβήθη ὁ Ἑρμῆς καὶ μὲ μαλακοὺς λόγους ἐσκέφθη ὁ πονηρὸς νὰ πρᾶνῃ τὴν Δήμητραν. „Γνωρίζεις κατὰ βάθος“ εἶπε, „τὸν σεβαστὸν μου πατέρα, διότι πολλὰς πρὸς τοῦτο ἔχεις ἀφορμὰς“ προσέθηκε μετὰ τινος εἰρωνίας. „Γνωρίζεις πόσον εἶναι ἐκδικητικὸς, καὶ ποίας ἀδυσωπήτους ποινὰς ἐπιβάλλει εἰς τοὺς παραβάτας τῶν διαταγῶν του. Ὡμοσον εἰς τὰ ὕδατα τῆς Στυγὸς νὰ μὴ προδώσῃς τὸν Ἑρμῆν. Θὰ σοὶ εἰπῶ ἐγὼ ποῦ εἶναι ἡ Περσεφόνη διότι, ὥς γνωρίζεις ἴσως, λαμβάνω ἐνεργὸν μέρος εἰς ὅλας τὰς ὑπόπτους ὑποθέσεις Μὲ ἐνοεῖς! . . .“ Βιαίως ἀνεπήδησεν ἡ Δήμητρα. Ὁρμησε πρὸς τὸν Ἑρμῆν, καὶ ἐπιληφθεῖσα τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, διότι συνέπεσε τὴν ἡμέραν ἐκείνην νὰ φέρῃ ἱμάτιον, ἴσως διότι ἐμελλε νὰ ἐμφανισθῇ ἐνώπιον θεᾶς, „ποῦ εἶναι λέγε, ποῦ εἶναι ἡ Περσεφόνη“ εἶπεν ἀγωνιώσα ἡ Δήμητρα. „Τὰ πάντα εἶμαι ἐτοίμη νὰ λησμονήσω, τὰ πάντα νὰ συγχωρήσω, δεκαπλασίαν νὰ ἀποδώσω τὴν γονιμότητα εἰς τὴν γῆν, ἀρκεῖ μόνον νὰ ἴδω τὸ τέκνον μου, τὴν Περσεφόνην μου. Τὴν ἀθανασίαν αὐτὴν προθύμως θυσιάζω εἰς τὸ φίλτρον τὸ μητρικόν. Ἀντὶ θεᾶς ὀρφανῆς, προκρίνω νὰ καταστῶ θνητὴ μήτηρ, ἀλλ’ ἔχουσα τὸ τέκνον μου.“ — „Θὰ μοὶ σχίσῃς τὸ ἱμάτιον“ ἀπήντησεν ὁ Ἑρμῆς „μὴ μὲ σείης οὕτω ἰσχυρῶς. Δὲν ἔχω ἄλλο, καὶ μ’ ὅλον ὅτι μὲ λέγουσι θεὸν τοῦ Κέρδους σὲ βεβαιῶ ὅτι ἐλάχιστα ἀπολαμβάνω καίτοι ἐργάζομαι πολὺ Ἐλπίζω ὅτι θὰ μοὶ δώσῃς καὶ ἀμοιβὴν τινα διὰ τὴν ἐκμυστήρευσίν μου“ προσέθηκεν ὁ Ἑρμῆς. „Καίτοι Ὀλύμπιος, αἰδέριος δηλονότι, ποιητῆς, ὑπέρτερος ὕλης, οὐχ ἥττον ἀγαπῶ ὀλίγον τὴν ὕλην, προτιμῶν, ὅσον ἀφορᾷ τοῦτο, τὸν τίτλον τοῦ γηίνου Ἀλλ’ ἤδη, ὅτε ὥμοσας εἰς τὴν Στύγα νὰ μὴ μὲ προδώσῃς εἰς τοὺς θεούς, καὶ νὰ μοὶ δώσῃς δῶρόν τι ἄξιον τῆς χαρᾶς ἣν θὰ σοὶ προξενήσω, σοὶ λέγω ἐν ὀλίγοις, ὅτι τὴν κόρην σου Περσεφόνην ματαίως ἀναζητεῖς εἰς τὴν γῆν, καθόσον τὴν ἀπήγαγεν ὁ Πλούτων εἰς τὰ βασίλειά του, συνεννοηθεὶς πρὸς τοῦτο μετὰ τοῦ Διὸς ὅστις καὶ συνέπραξεν εἰς τὴν ἀρπαγὴν.“ Βιαίως ἀνεπήδησεν ἡ Δήμητρα, ἀλλ’

ὁ Ἑρμῆς προλαβὼν αὐτὴν „μὴ μὲ διακόπτῃς“ τῇ εἶπε, „εἰδ’ ἄλλως φεύγω“ καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι θὰ χάσῃ τὸ δῶρον, ἀλλὰ καὶ σὺ δὲν θὰ μάθῃς τὰς λεπτομερείας τῆς ἀρπαγῆς οὔτε τί πρέπει νὰ πράξῃς διὰ νὰ εὕρῃς τὴν κόρην σου. Ἦδη ὅτε ἡσύχασας συνεχίζω τὴν διήγησίν μου. Λοιπόν, ἐπαναλαμβάνω, ὅτι ἐκ συνεννοήσεως οἱ δύο ἀδελφοὶ καὶ ἄνακτες τοῦ Ὀλύμπου καὶ τῶν Ἡλυσίων ἀπήγαγον τὴν κόρην σου. Ὁ Πλούτων τὴν κατέχει ἤδη, καὶ αὐτοῦ κατέστη ἡ νόμιμος σύζυγος. Ἀμέριμος ἔδρεπεν ἄνθη εἰς τοὺς λειμῶνας ἢ ὠραία Περσεφόνη. Σεισμὸς κλονίζει αἰφνης τὰ πέριξ, φλόγες ἀναπηδῶσιν ἀπὸ τοῦ ἐδάφους, σχίζεται βαθέως ἡ γῆ, καὶ ἰδοὺ αἰφνης προκύπτει τέθριππον ἄρμα νύκτιον, ὑπὸ ἵππων μελανῶν ἐλκόμενον. Φωνὰς βάλλουσαι, τρέπονται εἰς φυγὴν ἡ Περσεφόνη καὶ αἱ ἀκόλουθοι συμπαίκτριαι. Ἀλλὰ τί δύναται τὸ βῆμα τῶν παρθένων πρὸ τοῦ τάχους τοῦ ἄρματος; Διπλοὶ ἥνιοχοι, μαστίγας καὶ δίκρανα κραδαίνοντες ἐλαύνουσι τοὺς ἵππους. Ἀκρόθεκτον κυλίσται, ἐν μέσῳ κονισαλέου νέφους, καὶ καπνοῦ μυκτῆρων καὶ πυρός, τὸ τρέχον ἄρμα. Ὁ ἀναξ Πλούτων ἐπὶ τοῦ ὕψους κάθηται, καὶ ἐνῶ τοὺς ἵππους οἱ ἥνιοχοι μαστίζουσιν, τοὺς ἥνιόχους νὰ μαστιγώσῃ ἀπειλεῖ ὁ ἀκαμπτος θεός, βραδύτητα εἰς τὸ ἄρμα τὸ ἱπτάμενον καταγιγνώσκων μετ’ ὀργῆς. Τὰς κόρας οὕτω ἐντὸς μικροῦ κατέφθασεν ὁ Πλούτων. Ἐξέλεξε τὴν προσφιλεῖ μνηστῆν, καὶ κατ’ αὐτῆς ἐρρίφθη. Ἀπὸ τοῦ μέσου τὴν ἀνῆρπασεν, ὥς ἀετὸς ὁρμῶν κατὰ ἀβροπτίχου κύκνου. Τὴν Περσεφόνην φέρων ἐν χερσὶ τὸ ἄρμα τοῦ ἀνέρχεται ὁ Πλούτων. Βρυχᾷται ἀπειλῶν τοὺς ὀδηγούς, καὶ εἰς γλυκείαν ἡμερὸν φωνὴν νὰ μεταβάλλῃ προσπαθεῖ τὸν βρυχηθμόν, τὴν κόρην νὰ καθησυχάσῃ καὶ νὰ ἐνθαρρύνῃ προσπαθῶν. Κλαίει ἐν τούτοις ἡ ταλαίπωρος! Διὰ τῶν βραχιόνων της τὸ πρόσωπον καλύπτει, καὶ ἐπανειλημένως τῆς μητρὸς τὸ ὄνομα ἀναφωνεῖ, καὶ πάλιν τὴν μητέρα ἡ Περσεφόνη κράζει. Ταχὺ ἐν τούτοις τὸ ἄρμα ἐκυλίστο. Δὲν ἔτρεχεν ἀλλ’ ἵπτατο ὑπὸ τὸ κάλπασμα τῶν ἀτιθάσων ἵππων. Ἰσχυρῶς τὴν λείαν του συνέσφιγγεν ὁ Πλούτων, καὶ ὑπερθεῖν ὁ κλάζων ἀετός, τὸν Πλούτωνα ἐπὶ τὸ ἔργον ἐνεθάρρυνε, τὴν ἐμφάνισιν καὶ σύμπραξιν ἀγγέλων τοῦ Διὸς. Ἐγγὺς τοῦ χάσματος κατέφθασε τὸ ἄρμα. Βασεῖα ἐπὶ τῶν ἵππων τῶν πλευρῶν ἡ μαστιγὴ κατηνέχθη· ἀγρίως εἰς τὸν δρόμον τὸν ταχὺν τοὺς ἵππους προέτρεψαν μαστίζοντες οἱ ὀδηγοί, ἐπὶ τῶν νώτων τῶν κελήτων ἀνεπήδησαν, ἐμαστισαν καὶ πάλιν, καὶ ἐντὸς τοῦ χάσματος καὶ ἵπποι, καὶ ἱππεῖς μετὰ τοῦ ἄρματος, καὶ ὁ Πλούτων μετὰ τῆς Περσεφόνης κατεπόθησαν. Μητέρα τὸ ὕστατον ἡ κόρη ἀνεβόησεν, καὶ ἐκ νέου ἡ διχασθεῖσα γῆ συνεκολλήθη αὖθις, καὶ οὐδαμοῦ τοῦ χάσματος τα ἴχνη νὰ διακρίνῃ τις ἠδύνατο“

*

Γόοι ἔσχισαν τὴν ἀτμοσφαῖραν τοῦ μέλανος ἄντρου. Τῆς ἀξιοπρεπείας αὐτῆς ἐπελάθετο ἡ ἀθάνατος Δήμητρα, καὶ κρᾶνυγὰς ἀπέλιπδος ἀγανακτήσεως βάλλουσα πλήσσει τὸ στήθος της διὰ τῶν χειρῶν. „Ἀπαγωγεῖς ἄθλιοι“ ἀνέκραξε, „θεοὶ διώκται τῆς δικαιοσύνης, τῆς ἀδωότητος διαφθορεῖς, προδότες ἐπίβουλοι, ἀναίσχυντοι, ἐχθριασταί, ἀκολασίας ὑποδείγματα, εἰς τὸ φίλτρον τῆς μητρὸς καὶ εἰς τὸν πόνον της, εἰς τῆς φιλοστοργίας τὸν στεναγμόν καὶ τὴν ἐπικλήσιν ἄκαρδοι! Αἱ Μοῖραι οὐδὲν ἐπεκλήρωσαν ἐμοί, ἱπᾶνδν νὰ σὰς βλάψῃ. Ξηραίνουσα ὅμως τὸ ἔδαφος τῆς γῆς, τὸ κάρπιμον αὐτῆς καταστρέφουσα σὰς ἐκδικοῦμαι ἐμέσως ἀφοῦ δὲν θὰ ὑπάρχωσι πλέον θνητοὶ ἐτοιμοὶ νὰ

θύσωσιν εἰς τοὺς βωμοὺς σας. Ἀμετακλήτως ἀπεφάσισα ν' ἀπονεκρώσω ἐντελῶς τῆς γῆς τὴν ἱκμάδα. Ἀπελθὼν εἰς τὸν Ὀλύμπου ἀνάγγειλον τοῖς Ἀθανάτοις τὴν ἐμὴν ἀπόφασιν. Ἀπὸ τοῦ βάθους τοῦ σπηλαίου αὐτῆς, ἡ ἐγκαταλελειμένη καὶ ἀλγοῦσα Δήμητρα, ἀπειλεῖ τοὺς Ἀθανάτους τοῦ Ὀλύμπου, καὶ ὡς μόνον ὅρον συνδιαλλαγῆς τίθησι τὴν ἀπόδοσιν τῆς Περσεφόνης καὶ τοῦ ἀθλίου ἀπαγωγέως τὴν τιμωρίαν. Εἰδ' ἄλλως εἶπον ἡδὴ. Ἀπελθε Ἑρμῆ, ἀγγέλλων ὅτι εἶμαι ἀκαμπτος. Ὁ ὅρκος μου σὲ ἀσφαλίζει ἀπὸ πάσης ἀκριτομυθίας. Οὐδὲν θὰ μάθῃ ὁ Ζεὺς, ἐὰν δὲ εὐγνώμων εἶναι ἡ Δήμητρα θὰ καταμάθῃς εὐθὺς ὡς ἐπανίδω τὴν φιλότατν τοῦ τέκνου μου κεφαλὴν. — „Τὴν γνώμην μου προέλαβες“ ἀπήντησεν ὁ φαίδρυνθεις Ἑρμῆς. „Εἰς τὴν ἀπόφασίν σου ἔμμεινον, καὶ θὰ νικήσῃς ὀσφαλῶς. Πλὴν, μὴ μὲ προδώσῃς πρόσθεν, καὶ ἐνδυμοῦ τὸ δῶρον.“ Καὶ τὸν αἰθέρα ἔσχισε, τραπεῖς ἐπὶ τὸν Ὀλύμπου.

*

Εἰς συμβούλιον τοὺς Ἀθανάτους ἐκάλεσεν ὁ Ζεὺς. Ὁ Ὀλύμπος ἀκτινοβολεῖ, καὶ ἡδεῖα ἀμβροσίας εὐδία σκορπίζεται πέριξ. Ἡ Ἥβη πληροὶ τὰ κύπελλα καὶ ἐτοιμάζεται νὰ περιέλθῃ τὰς τάξεις τῶν θεῶν. Τῶν Ἀθανάτων τὴν εὐθυμίαν ἐσκίασεν αἰφνης βαθὺ τοῦ Κρονίδου συνοφρύωμα. Τὴν ὄρεξιν ἀπώλεσαν οἱ θεοί, ὁ Ὀλύμπος ἐσαλεύθη, καὶ περιδεῖς ἐπληξάν οἱ Ἀθάνατοι, ἀνησύχως διερευνῶντες τῆς ὀργῆς τοῦ Διὸς τὴν αἰτίαν. . . Ἀλλ' ἡθρίασεν ἡ ὄψις τοῦ Ἀθανάτου πατρὸς τῶν θεῶν, καὶ περιδεῖς πάντοτε, ἀλλ' ἡσυχώτεροι ἤδη, τῶν γονάτων αὐτοῦ ἀψάμενοι, ἐτόλμησαν οἱ λοιποὶ Ἀθανάτοι νὰ ἐρωτήσωσι εὐλαβῶς τὸν Δία περὶ τῆς αἰτίας τῆς ὀργῆς του. Καὶ ἡ Ἥρα αὐτὴ λησιμονήσασα πρὸς στιγμὴν τὰς εὐλόγους ἀφορμὰς τῆς ζηλοτυπίας της, μελιχίως ἠρώτησε τὸν Δία, καὶ ἐπειράθη νὰ καταστήσῃ αἰθριώτερον τὸ σύννοφον αὐτοῦ βλέμμα. „Οἱ βωμοὶ ἡμῶν ἀγευστοὶ πάσης θυσίας θὰ ἀπομείνωσι, καὶ ἡ κνίσσα δὲν θὰ τέρψῃ πλέον τὴν ὀσφρῆσιν ἡμῶν“ εἶπεν ὁ Ζεὺς. „Τὸ ἀνθρώπινον γένος θὰ ἀφανισθῇ, τὸ χάος θὰ ἐπανέλθῃ καί, ἐὰν ἐμφυδῇ εἰς τὸν πηλὸν νέαν ἀνθρώπων ζωὴν, θ' ἀναγκασθῶ ἴσως νὰ παλαίσω καὶ νὰ ταρταρώσω τοὺς νέους ὑπερφιάλους Τιτᾶνας καὶ τοὺς θρασεῖς κλέπτας Προμηθεῖς τῶν τιμωτέρων τοῦ Ὀλύμπου ἀγαθῶν. Ἡ Δήμητρα βαρέως φέρουσα τῆς θυγατρὸς της Περσεφόνης τὴν ἀρπαγὴν, βηνίουσα μοὶ μηνύει, ὅτι θὰ ἀποξήράνῃ ἀμετακλήτως τὴν γῆν, καθιστώσα ἄγονον τὸ ἔδαφός της, ἐὰν ἡ ἀρπαγεῖσα κόρη της δὲν εὐρεθῇ καὶ σώα δὲν ἀποδοθῇ εἰς αὐτήν. Πρὸ μικροῦ τὴν εἶδον καταλιμπάνουσιν τὸ ἄντρον της, καὶ ἐνάεριον φθάνουσιν, ὑπὸ τὴν μορφὴν γραΐας πιναρᾶς, εἰς τὴν χώραν τῆς Ἐλευσίως, ἐγγὺς τοῦ οἴκου τοῦ Κελεοῦ. Ἀπέλθετε ἐκεῖ πάντες καὶ πᾶσαι. Δυσωπήσατε τὴν παρωργισμένην θεάν, καὶ σὺ Ἑρμῆ σπεύσας ἀγγεῖλόν μοι τὸ ἀποτέλεσμα, καὶ τῆς Δήμητρας τὴν ἀπόφασιν.

*

Ἐντὸς νεφέλης ἐνάεριον κατέφθασεν εἰς τὴν Ἐλευσίνα τὸ Ὀλύμπιον Πάνθεον. Μορφὴν κοινῶν βροτῶν λαβόντες οἱ θεοὶ καὶ αἱ θεαί, καὶ τὸν Ἑρμῆν τάξαντες πρόσκοπον ἐν τεταλμένον νὰ ἀπομακρύνῃ πάντα διαβάτην, προσεπέλασαν ἐν σώματι τὴν Δήμητραν οἱ θεοὶ τοῦ Ὀλύμπου. Ἡ Ἀθηνᾶ ἐλάλησε πρώτη. „Ἡ ὀργή σου δὲν εἶναι ἄδικος“ εἶπεν ἡ Ἀθηνᾶ. „ἡδικήθης καὶ τοῦ ἀδικήματος ἐπανόρθωσις σοὶ ὀφείλεται. Θὰ συνηγορήσω παρὰ τῷ Πατρὶ μου πρὸς τοῦτο, ἀλλ' ἐὰν τῆς μητρικῆς καρδίας σου οἱ πόθοι συγκρουσθῶσι

τυχὸν πρὸς τῆς Εἰμαρμένης τὰς ἀμετακλήτους βουλὰς, καὶ τῶν τετελεσμένων τὴν ἀδυσώπητον δύναμιν, δέχθητι συμβιβασμὸν τινα οἰονδήποτε, κἂν ἐτι πλήρης ἱκανοποιήσις ἤθελε κριθῇ ἀδύνατος ὑπὲρ σοῦ.“ Ὁμοθυμῶς ἐπεκρότησάν εἰς τοὺς συνετοὺς λόγους τῆς Ἀθηνᾶς οἱ λοιποὶ θεοὶ καὶ αἱ θεαί. Ἡπιωτέρα ἀπέβη τῆς Δήμητρος ἡ μορφή, καὶ εἰς ταχὺ ἐκφραστικὸν βλέμμα τῆς Ἀθηνᾶς, ὑπόπτερος ἐπέταξε πρὸς τὸν Ὀλύμπου ὁ Ἑρμῆς, παρακαλῶν τὸν Δία νὰ εὐδοκήσῃ νὰ κατέλθῃ ἐπὶ τὴν γῆν. Ἠξίωσε νὰ συγκατανεύσῃ ὁ μέγας Ζεὺς, καὶ εὐδία ἀμβροσίας σκορπισθεῖσα εἰς τὴν ἀτμοσφαῖραν ἀνήγγειλε τοῦ ὑπάτου τῶν θεῶν τὴν ἀφίξιν. Ἡ Δήμητρα ἐκάμφθη. Ἐστερεῖ νὰ ἀποδώσῃ τὴν γονιμότητα εἰς τὴν γῆν, δεχθεῖσα τὸν συμβιβασμὸν νὰ παραμῆνῃ τὸ ἥμισυ τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐγγὺς αὐτῆς ἡ κόρη της Περσεφόνη, καὶ τὸ ἕτερον ἥμισυ ἐγγὺς τοῦ συζύγου της Πλούτωνος. Ἐβρόντησεν ὁ Ζεὺς· ὁξὺ κλάζων κατέπτα ὁ ἀετός, ὀργυιαίας τανύων πτέρυγας, δράγματα κεραυνῶν ἐξηκόντισεν εἰς τοῦ ὀρίζοντος τὰ σημεῖα ὁ Ζὴν, καὶ τὴν γῆν πλήξας διὰ τοῦ ποδὸς ἠνέωξεν αὐτὴν ἄχρι τῶν ἐσωτάτων ἐγκάτων. Εἶπε! Καὶ παραχρῆμα ἐπεφάνη ἀνερχόμενος ἀπὸ τοῦ βάθους, ἄρματος ἐπιβαίνων μελανοῦ, ὁ Πλούτων, τὴν σύζυγόν του Περσεφόνην ἔχων παρ' ἐαυτοῦ. Κόρη καὶ μήτηρ προσεῖδον ἀλλήλας, καὶ εἰς ἀσπασμὸν καὶ εἰς περιπτύξιν περιπαθῆ ἠφανίσθη ἀμφοτέρων τὸ μύχιον ἄλγος. Ἡ φύσις ἐβλάστησεν ἐκ νέου. Ὑπὸ ἀνθέων ἐκαλύφθησαν παραχρῆμα οἱ λειμῶνες, καὶ τὰ δάση ἐνεδύθησαν τὴν χλοερὰν καὶ ἀπαράμιλλον τῶν φύλλων στολὴν. Ἦτο ἔαρ τότε. Τὰ φυτικὰ σπέρματα εἶχον βλαστήσει, καὶ ἡ Περσεφόνη λιποῦσα τὸν σκοτεινὸν κόλπον τῆς γῆς ἀνῆλθεν εἰς τὸ φῶς τῆς ἡμέρας. Θὰ κατέλθῃ πάλιν ἅμα τὸ φθινόπωρον ἐπιστῇ, ὅπως ἐπὶ μῆνας κατακλεισθῇ εἰς τῆς γῆς τοὺς γονίμους κόλπους, ὅπόθεν θὰ ἀνέλθῃ ἐκ νέου ἅμα τοῦ ἔαρος ἐπιπνέοντος. Μήτηρ καὶ Κόρη, Πλούτων καὶ Ζεὺς, οἱ θεοὶ πάντες καὶ αἱ θεαὶ ἐδέχθησαν καὶ ἐπεκρότησαν τὸν ἐπιτευχθέντα συμβιβασμὸν. Ταχὺ ὑφωθέντες ἀνῆλθον πρὸς τὸν Ὀλύμπου οἱ θεοί, καὶ ὁ Πλούτων, τὴν Περσεφόνην ἀφήσας εἰς τὴν γῆν, κατήλθεν αὖθις εἰς τὰ χθόνια βασιλεία του. Ἡ φύσις ἐχλόασε πᾶσα. Οἱ ἀνθρωποὶ προσέπεσον εὐγνωμονοῦντες, προσήνεγκον εἰς τοὺς θεοὺς ἀφθόνους θυσίας, καὶ εἰς τὴν ἀρμονικὴν αὐτῆς τροχίαν ἐπανῆλθεν ἡ διαταραχθεῖσα φυτικὴ οἰκονομία. Ἀντὶ μιᾶς δύο γυναῖκες ἐνεφανίσθησαν πρὸ τῆς θύρας τοῦ Κελεοῦ. Αἱ θυγατέρες του ἀνεγνώρισαν τὴν Δήμητραν, ὁ λαὸς ἀνεγνώρισε τὴν γραΐαν, καὶ ἀδρόος ἔσπευσε περιέργως ἐρωτῶν τὰ κατ' αὐτήν. Ἀλλ' αἰφνης ἀλλοιοῦται ἡ μορφή τῆς θεᾶς. Ἡ πενιχρὰ γραῖα μεταβάλλεται εἰς ρωμαλέαν εὐμορφον γυναῖκα. Καρπὸς ὑπόχρυσος, ἄγνωστος ἐντελῶς, στέφει τὴν κεφαλὴν της. Καλεῖται στάχυς. Ὁ Κελεὸς καὶ ὁ λαὸς του μένουσιν ἐνεοί, ἀλλ' ἡ Δήμητρα, ἐνθαρρύνει αὐτοὺς διὰ τοῦ τρόπου της, εὐχαριστεῖ τὸν Κελεὸν διὰ τὴν φιλοξενίαν του, καὶ ἀποσπῶσα ἀπὸ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς τοὺς σιτοφόρους στάχεις διανέμει τοὺς κόκκους τῶν εἰς τὸν λαόν. Μυεῖ τὰ πλῆθη εἰς τὸ εὐεργέτημα τῆς γεωργίας, καὶ παρέχει τὸν πρῶτον εἰς τὸ ἀνθρώπινον γένος σίτον. Καὶ καλοῦσα τὸν Τριπτόλεμον ἐντέλλεται αὐτῷ νὰ ἐπιβῇ τοῦ ἄρματος της, καὶ νὰ διδάξῃ, ἐξ ὀνόματος αὐτῆς, τὴν σπορὰν τοῦ σίτου πανταχοῦ. Τὴν προσφιλεῖ Κόρην θλίβουσα εἶτα εἰς τὸ στῆθος της ἡ Μήτηρ — Γῆ, ἡ Δημήτηρ, ἀφανίζεται βραδέως ἀπὸ τὰς ὄψεις τοῦ ἐκπλήκτου καὶ εὐγνώμονος πλῆθους.

(Ἐξ Ἀθηνῶν.)

